

ПЛАН – КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЇ ЩОДО НАВЧАЛЬНИХ ЗАХОДІВ З АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ТЕМАТИКИ В ГОЛОВНОМУ УПРАВЛІННІ ДЕРЖГЕОКАДАСТРУ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Тема: Відповідальність за порушення вимог фінансового контролю.

Цільова аудиторія: працівники Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області

Навчальна мета: запобігання у майбутньому виникнення порушень вимог антикорупційного законодавства в частині фінансового контролю щодо факту несвоєчасності подачі декларацій особами Головного управління.

План навчального заходу (навчальні питання):

1. Факт несвоєчасності подачі декларації при звільненні колишнім працівником Головного управління, вказаними у поданні Тернопільської обласної прокуратури від 30.01.2026 (№22/3-107вих-26).

2. Види декларацій, коли їх слід подавати і який звітний період вони охоплюють.

3. Види відповідальності за не подання або несвоєчасне подання декларації.

4. Відповідальність за неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані.

5. Відповідальність за подання недостовірних відомостей.

6. Порядок перевірки факту подання та своєчасності подання декларації. Новий підхід до перевірки декларацій (автоматична перевірка).

Список рекомендованих джерел:

1. Роз'яснення щодо фінансової доброчесності: застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунку) від 13.11.2023 № 4 (зі змінами). Посібник НАЗК від 10.01.2024.

2. Оновлені роз'ясненнями Національного агентства щодо електронного декларування (зі змінами та доповненнями від 27.01.2026),

3. Закон України «Про запобігання корупції».

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення.

5. Кримінальний кодекс України.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.2000 № 950 «Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України «Про запобігання корупції»

прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування».

7. Наказ Головного управління від 19.02.2026 №28 «Про результати проведення службового розслідування».

8. Наказ Головного управління від 25.02.2026 №35 «Про дотримання вимог антикорупційного законодавства в частині своєчасного подання декларацій».

9. Наказ НАЗК від 20.08.2021 № 539/21 «Про затвердження Порядку перевірки факту подання суб'єктами декларування декларацій відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та повідомлення Національного агентства з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоечасного подання таких декларацій».

1. Факт несвоечасності подачі декларації при звільненні колишнім працівником Головного управління, вказаними у поданні Тернопільської обласної прокуратури від 30.01.2026 (№22/3-107вих-26).

Поданням Тернопільської обласної прокуратури, лист від 30.01.2026 №22/3-107вих.26, Головне управління повідомлено про наступне.

Уповноваженою особою Управління стратегічних розслідувань в Тернопільській області ДСР НП України складено протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією за ч.1 ст.172-6 КУпАП стосовно колишнього головного спеціаліста Відділу №2 Управління забезпечення реалізації державної політики у сфері земельних відносин Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області Кодьмана Олега Андрійовича, який наказом Головного управління від 01.08.2024 №164-к «Про звільнення Кодьмана О.А.» був звільнений із займаної посади 14.08.2024.

Тобто, згідно із абз. 1 ч. 2 ст. 45 Закону «Про запобігання корупції» протягом 30 календарних днів з дня припинення діяльності Кодьман О.А. мав подати декларацію при звільненні до 15.09.2024.

Так, встановлено, що Кодьман О.А., перебуваючи на посаді головного спеціаліста Відділу №2 Управління забезпечення реалізації державної політики у сфері земельних відносин Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області, та відповідно до підпункту «в» пункту 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закону), примітки до статті 172-6 КУпАП, будучи суб'єктом відповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією, в порушення вимог абз. 1 ч.2 ст.45 Закону, несвоечасно, без поважних причин, а саме 09.01.2025 о 19:46 год. подав на офіційний веб-сайт Національного агентства з питань запобігання корупції декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, яка припиняє діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, за період, не охоплений раніше поданими деклараціям (при звільненні), чим вчинив адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, відповідальність за яке передбачена ч.1 ст. 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Постановою Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області у справі № 607/24896/25 від 08.01.2026 Кодьмана О.А. визнано винним у

вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч.1 ст.172-6 КУпАП та накладено стягнення у виді штрафу за несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за період неохоплений раніше деклараціями (при звільненні). Кодьман визнав свою вину, підтвердив, що здійснив правопорушення через суб'єктивні обставини та власну неухважність та погодився із рішенням суду, оскаржень не здійснював. Станом на 09.01.2026 року дані Кодьмана О.А. зазначені в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

З метою запобігання у майбутньому виникнення подібних порушень вимог антикорупційного законодавства в частині фінансового контролю щодо факту несвоєчасності подачі декларацій особами Головного управління розглянемо наступні питання.

2. Види декларацій, коли їх слід подавати і який звітний період вони охоплюють.

Передбачено три види декларацій:

1) **щорічна декларація** – декларація, яка подається відповідно до ч. 1 ст. 45 Закону, або абз. 2 ч. 2 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), в період з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня року, наступного за звітним роком. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація, та за загальним правилом містить інформацію станом на 31 грудня звітного року.

Обов'язок подавати щорічну декларацію виникає в суб'єкта декларування: щороку протягом строку здійснення діяльності, яка передбачає обов'язок подання декларації, або перебування на посаді, яка зумовлює здійснення такої діяльності (щорічна декларація (продовжується діяльність)).

Для цього у розділі I «Вид декларації та звітний період» декларації слід обрати позначку «я продовжую виконувати функції держави або органу місцевого самоврядування»;

у наступному році після припинення діяльності, яка передбачає обов'язок подання декларації, або перебування на посаді, яка зумовлює здійснення такої діяльності (щорічна декларація (після звільнення)).

Для цього у розділі I «Вид декларації та звітний період» декларації слід обрати позначку «я припинив(ла) виконувати функції держави або органу місцевого самоврядування (після звільнення)»;

Варто звернути увагу, якщо особою подана декларація кандидата на посаду за попередній звітний рік, а в особи виник обов'язок подати щорічну декларацію за той самий звітний період, то особа зобов'язана подати щорічну декларацію.

2) **декларація при звільненні** – декларація, яка подається відповідно до абз.1 ч.2 ст.45 Закону протягом **30 календарних днів** з дня припинення діяльності.

Така декларація подається за період, який не був охоплений деклараціями, раніше поданими суб'єктом декларування, та містить інформацію станом на останній день такого періоду, яким є останній день здійснення діяльності, яка передбачає обов'язок подання декларації, перебування на посаді, яка зумовлює здійснення такої діяльності.

Під раніше поданими деклараціями розуміються декларації, що були подані до Реєстру, крім декларації кандидата на посаду.

Днем припинення діяльності є останній день виконання функцій держави або місцевого самоврядування, або іншої діяльності, зазначеної у пп. «а», «в» – «г» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону, у тому числі перебування на посадах, зазначених у п. 1, пп. «а», «в» – «г» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону.

Відлік строку подання декларації при звільненні починається з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення діяльності.

Якщо в особи упродовж звітного періоду були підстави для подання декларації при звільненні декілька разів, кожна з них має бути подана за період, який не був охоплений раніше поданими деклараціями.

Приклад

Особа подала декларацію при звільненні за період з 01.01.2023 до 01.03.2023, а потім була прийнята на іншу роботу, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, з якої була звільнена 02.12.2023. Така особа зобов'язана подати декларацію при звільненні за період з 02.03.2023 до 02.12.2023 включно.

Випадки, у яких декларація при звільненні не подається. Згідно Порядку заповнення та подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування № 252/23, наказ НАЗК від 08.11.2023, звільнення особи з посади в одному органі (закладі, установі, організації) й прийняття її на посаду, яка також передбачає обов'язок подання декларації, в іншому органі (закладі, установі, організації) упродовж 30 календарних днів не вважається припиненням діяльності. У таких випадках обов'язок подати декларацію при звільненні не виникає.

Особливості декларування для осіб, що звільняються у період щорічної кампанії декларування.

Якщо суб'єкт декларування звільняється або іншим чином припиняє діяльність до закінчення щорічної кампанії декларування (тобто до 31 березня включно), то йому рекомендується: подати спочатку декларацію щорічну (продовжується діяльність) за попередній рік; у після цього подати декларацію при звільненні за період з 01 січня поточного року до дати, яка є днем припинення діяльності включно (тобто за період, який не був охоплений раніше поданими деклараціями). Це зумовлено тим, що у різні звітні періоди (роки) застосовуються різні розміри ПМ.

Розмір прожиткових мінімумів для працюючих осіб відповідного року:
2025 рік: 1 ПМ – 3 028 грн., 5 ПМ – 15 140грн., 50 ПМ – 151 400грн.,
100 ПМ – 302 800грн.

2026 рік: 1 ПМ – 3 328грн., 5 ПМ – 16 640грн., 50 ПМ – 166 400грн., 100 ПМ -
332 800грн.

3) **Декларація кандидата на посаду** – декларація, яка подається відповідно до ч. 3 ст. 45 Закону та охоплює звітний період з 01 січня до 31 грудня включно, що передує року, в якому особа подала заяву на зайняття посади, якщо інше не передбачено законодавством та за загальним правилом містить інформацію станом на 31 грудня звітного року.

Як правило, така декларація подається після визначення особи переможцем конкурсу, до дня призначення або обрання особи на посаду. Водночас необхідно звертати увагу на вимоги спеціальних законів.

Так, особа, яка бажає взяти участь у конкурсі на посаду державної служби категорії «А», зобов'язана подати до конкурсної комісії підтвердження подання декларації за минулий рік (п. 8 ч. 1 ст. 25 Закону України «Про державну службу»).

Якщо особа стає переможцем конкурсу на декілька посад в одному органі та раніше не подавала декларацію за минулий рік, вона подає одну декларацію кандидата на посаду, вказуючи посаду, на яку має намір бути призначеною.

Якщо особа, у якої виник обов'язок подати декларацію кандидата на посаду, незалежно від обставин вже подала щорічну декларацію (з будь-якою позначкою) за минулий рік, декларація кандидата на посаду за цей період не подається.

! Водночас, якщо подана декларація кандидата на посаду охоплювала попередній звітний рік, а в особи виник обов'язок подати щорічну декларацію за той самий звітний період, то особа зобов'язана подати щорічну декларацію.

Приклад

Декларація кандидата на посаду була подана у січні 2024 року й охоплювала попередній звітний рік (2023 рік). Особу було призначено на посаду до 31 березня 2024 року включно. Така особа має обов'язок подати щорічну декларацію (продовжується діяльність) за 2023 рік.

2.1. Строк подачі повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента.

Суб'єкт декларування зобов'язаний повідомляти Національне агентство про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента у **20-денний** строк з дня:

- коли суб'єкт декларування або член його сім'ї відкрив валютний рахунок
- коли суб'єкту декларування стало відомо або повинно було стати відомо про відкриття такого рахунка членом сім'ї.

Суб'єкт декларування особисто заповнює відповідну електронну форму повідомлення про відкриття ним або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента після автентифікації у персональному електронному кабінеті Реєстру (п. 4 Порядку № 451/21).

Подання ПВВР до Реєстру підтверджується листами на електронну пошту суб'єкта декларування та у персональному електронному кабінеті суб'єкта декларування.

ПВВР подається незалежно від того, перебуває суб'єкт декларування в Україні чи за її межами.

ПВВР в паперовій формі не подається (п. 7 Порядку № 451/21).

Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані ПСЗ суб'єкт декларування подає особисто у **10-денний строк** з моменту отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку шляхом заповнення відповідної електронної форми у персональному електронному кабінеті Реєстру (абз. 1 ч. 4 ст. 52 Закону, п. 4 Порядку № 450/21).

ПСЗ подається незалежно від того, перебуває суб'єкт декларування в Україні чи за її межами (п. 4 Порядку № 450/21).

2.2. Спрощено заповнення розділу 12.1 (не вказуємо рахунки).

З 12.10.2023 відомості про банківські рахунки (IBAN) не підлягають декларуванню (в силу змін, внесених до п.8-1, ч.1 ст.46 Закону), водночас залишається обов'язок зазначати відомості про саму банківську установу або іншу фінансову установу.

До моменту внесення змін до форми електронної декларації у боці полів інформація про тип та номер рахунка, банківського сейфу (комірки) рекомендується обрати позначку «НЕ застосовується».

У разі наявності на рахунках у банківських або інших фінансових установах грошових коштів суб'єкта декларування або члена його сім'ї ці кошти підлягають відображенню у розділі 12 «Грошові активи».

3. Види відповідальності за не подання або несвоєчасне подання декларації.

Кримінальна відповідальність за ст. 366-3 КК України, адміністративна відповідальність за ч. 1 ст. 172-6 КУпАП.

За умисне неподання суб'єктом декларування декларації передбачена кримінальна відповідальність у вигляді штрафу від 2500 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадських робіт на строк від 150 до 240 годин, або обмеженням волі на строк до 2 років, або позбавленням волі строком на 1 рік, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років (ст. 366-3 КК України).

За несвоєчасне подання без поважних причин декларації передбачена адміністративна відповідальність у вигляді накладення штрафу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. 172-6 КУпАП).

Суб'єктами адміністративної або кримінальної відповідальності за неподання або несвоєчасне подання декларації є особи, які зазначені у п. 1, п.п. «а» та «в» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону, які відповідно до ч. 1, 2 ст. 45 Закону зобов'язані подавати декларацію.

Відомості про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Реєстру корупціонерів).

4. Відповідальність за неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані.

За неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни в майновому стані передбачена адміністративна відповідальність у вигляді накладення штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. 172-6 КУпАП).

Відомості про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Реєстру корупціонерів).

5. Відповідальність за подання недостовірних відомостей.

За подання недостовірних відомостей у декларації особа може притягатися до кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності в установленому законом порядку.

1. Відповідно до ст. 366-2 КК України:

умисне внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму

від 500 до 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, карається штрафом від 3000 до 4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від 150 до 240 годин або обмеженням волі на строк до 2 років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років;

умисне внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму понад

2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, карається штрафом від 4000 до 5000 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від 150 до 240 годин, або обмеженням волі на строк до 2 років, або позбавленням волі на той самий строк, з

позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років.

2. Відповідно до ч. 4 ст. 172-6 КУпАП подання завідомо недостовірних відомостей у декларації тягне за собою накладення штрафу від 1000 до 2500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідальність за цією статтею за подання завідомо недостовірних відомостей у декларації стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, настає у випадку, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

3. У разі зазначення у декларації недостовірних відомостей, які відрізняються від достовірних на суму до 100 прожиткових мінімумів для працездатних осіб до суб'єкта можуть бути застосовані заходи дисциплінарного впливу.

Особа, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, однак судом не застосовано до неї покарання або не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку (ч. 2 ст. 65-1 Закону).

Суб'єктами адміністративної та кримінальної відповідальності за подання недостовірних відомостей є особи, які відповідно до ч. ч. 1, 2 ст. 45 Закону зобов'язані подавати декларацію.

Відомості про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Реєстру корупціонерів).

6. Порядок перевірки факту подання та своєчасності подання декларації.

Державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, а також юридичні особи публічного права зобов'язані перевіряти факт подання суб'єктами декларування, які в них працюють (працювали), декларацій та повідомляти Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій у визначеному ним порядку. Порядок здійснення такого контролю та порядок інформування Національного агентства про виявлені факти неподання або несвоєчасного подання декларацій визначаються Національним агентством (ст. 51-2 Закону, наказ Національного агентства від 20.08.2021 № 539/21).

Якщо за результатами контролю встановлено, що суб'єкт декларування не подав декларації, Національне агентство письмово повідомляє такого суб'єкта про факт неподання декларації, і суб'єкт декларування повинен протягом 10

календарних днів з дня отримання такого повідомлення подати декларацію в порядку, визначеному Законом.

Новий підхід до перевірки декларацій (автоматична перевірка).

Автоматична перевірка декларації – це перевірка програмними засобами Реєстру відомостей, що зазначені або повинні бути зазначені у декларації.

Завдяки впровадженню різних видів перевірок (автоматизованої та уповноваженою особою) буде перевірено понад 300 тисяч декларацій.

Будуть відібрані на повну перевірку декларації декларантів, визначених приміткою до ст. 52-3 ЗУ «Про запобігання корупції» залежно не від посади, а показника рейтингу ризику у декларації. Це дозволить перевіряти декларації посадовців у тому числі регіонального рівня, декларації яких мають найвищий рейтинг ризику.

Вибір на повну перевірку найризикованіших декларацій сприятиме підвищенню ефективності проведених повних перевірок щонайменше до 50%.

Логічний та арифметичний контроль декларації. Етапи логічного та арифметичного контролю (ЛАК).

1. Порівняння даних декларації з даними реєстрів.
2. Застосування формул ЛАК.
3. Визначення вагових коефіцієнтів ризиків.

Новий підхід базується на ідентифікації невідповідностей (ризиків) за допомогою логічного та арифметичного контролю (ЛАК), оцінці виявлених ризиків та визначенні показника рейтингу ризику декларації.

Це такий собі фільтр з трьох етапів, який допомагає проаналізувати всі декларації та визначити ті з них, які мають найвищий рейтинг ризику.

Довідка про проходження автоматизованої перевірки.

За результатами автоматизованої перевірки декларанти отримують в електронному кабінеті Реєстру декларацій повідомлення про проходження автоматизованої перевірки у розділі «Мої документи» відобразатиметься Довідка.

У довідці можуть відобразатись як невідповідність даних різні написання назв вулиць, населених пунктів, використання різних символів, пропусків, тощо. Проте, це є особливість порівняння даних в реєстрах декларації, а не помилкою.

Довідка за результатами перевірки не є підставою для подання виправленої декларації, та може бути використана при заповненні наступних періодів або виправлення даних в реєстрах (якщо вони виявилися неактуальними).

Незалежно від проходження автоматизованої перевірки можливе здійснення повної перевірки декларації за наявності підстав.